

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	
Γ' ΧΡΟΝΟΣ-ΑΡΙΘ. 119	ΣΑΒΒΑΤΟ
ΤΙΜΗ ΦΥΛ. ΔΡΧ. 3	24
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 4	ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
	1940
Ιδιοκτήτης: Θ. Ν. ΣΥΝΑΙΝΟΣ Διευθυντής: Ν. Θ. ΣΥΝΑΙΝΟΣ	

Οι 30 Διαλέξεις των «Παρασκηνίων»

Δημοσιεύουμε πρακτών τον κατάλογο των όμιλητών των 30 διαλέξεων, που θα οργανώσουν τα «Παρασκήνια», την χειμερινή περίοδο σε μία από τις μεγαλύτερες αίθουσες της Αθήνας και με θέματα θεατρικά, καλλιτεχνικά, φιλολογικά, μουσικά και κινηματογραφικά.

1. Μαλακάσης Μ., Λογοτέχνης.
2. Κορδάτος Γ., Λογοτέχνης.
3. Λάσκαρης Ν., Θεατρ. Συγγραφέας, Ιστορικός του Θεάτρου.
4. Χόρν Π., Θεατρ. Συγγραφέας.
5. Μοσχολίτης Πολ., Θεατρ. Κριτικός.
6. Ρώτας Β., Λογοτέχνης.
7. Σιδέρης Γιαν., Συγγραφέας, Ιστορικός του Θεάτρου.
8. Τερζάκης Άγ., Συγγραφέας.
9. Λιδωρίκης Άλ., Θεατρ. Συγγραφέας.
10. Συναδινός Θ., Θεατρ. Συγγραφέας.
11. Στρατηγός Γ., Δ' της Έθν. Πινακοθήκης.
12. Καλομοίρης Μ., Μουσικός.
13. Σακελλαρίδης Θ., Μουσικός.
14. Πράτσικα Κ., Χορογράφος.
15. Φύρστ Β. Ρ., Σκηνοθέτης - Σκηνογράφος της Comedie Francaise.
16. Σαραντιδής Γιαν., Σκηνοθέτης.
17. Άνεμογιάννης Γ., Σκηνογράφος.
18. Τσαρούχης Γιαν., Σκηνογράφος.
19. Κωνσταντινίδης Δ. Κ., Ψυχίατρος.
20. Καρθαίος Κ., Λογοτέχνης.
21. Μουζενιδής Τ., Β' Σκηνοθέτης Βασιλικού Θεάτρου.
22. Βεάκης Αιμ., Ήθοποιός Βασιλ. Θεάτρου.
23. Γεωργιάδης Θ., Υπό της Ώδειου Αθηνών.
24. Τόμπρος Μ., Γλύπτης - Καθηγητής Σχολής Καλών Τεχνών.
25. Ίωννόπουλος Δ., Συγγραφέας-Σκηνοθέτης.
26. Ίακωβίδης Λ., Ποιήτης.
27. Καλογερίδης Π., Λογοτέχνης.
28. Σύλβιος Α., Θεατρικός Συγγραφέας.

Η κ. Ρίτα Μυράτ που σημειώνει μεγάλη επιτυχία στο «Ευθύνη» του κ. Α. Λιδωρίκη που παίζεται από τον ημικρατικό θίασο Κοτοπούλη στο «Ρέξ».

Τò τραγούδι της Δισδαιμόνας και η «Γυναίκα με τὸ μαγνάδι» τοῦ Σολωμοῦ

ΤΟΥ Κ. ΓΙΑΝ. ΣΙΔΕΡΗ

Ἡ θάλια ψυχὴ καθήμενη
σὲ χόρτο, σὲ λουλούδι,
μὲ μιὰ φωνὴν κερκισμὸν
ἀρκῶν τὸ τραγούδι!
«Ἐλάτε, τραγουδήσατε
τὴν πρῶτην ἐπιπέδα».

Με, ἴσως μὲ τὸ δικό μου, ὅτι κ' αὐτὸ εἶναι σύγχρονο μὲ τὰ παθητικά τῆς πρώτης περιόδου τὰ τραγούδια καὶ συνμήματα μὲ τὸν Μετασάστιον τὰ χαρακτηρισμένα ποιήματα πού εἶπαμε.

Σὲ δέντρο κάθεται ἀκουμισμένη
κι' ἀναστενάζει ἡ κόρη ἡ καυμένη
καὶ τραγουδεῖ τὴν πρῶτην ἰτιά!

Εκεῖ τὸ κέρι τῆς εἰς τὴν καρδίαν τῆς
καὶ τὸ κεφάλι τῆς ἰτιά, ἰτιά, ἰτιά!
Ρυτίδα ὄρασε κόντ' ἀπὸ τὴν πρῶτην
καὶ τὴν ἀκούει καὶ τὴν συμπονεῖ
καὶ τραγουδεῖ ἰτιά, ἰτιά, ἰτιά!

Στὰ 1883 μεταφράζει τὸν «Ὀθέλλου»

ἰτιά τὴ στιγμή δὲν ἔχω πρόχειρη τὴν μετάφραση τοῦ Θεοτόκη, πού πρωτοδημοσιεύθηκε στὸ «Νοῦμα» (1915)· εἶναι ὅμως βέβαιον πὼς δὲν ἔκανε μετάφραση καινούργια καθὼς καὶ ὁ Βεάκης σὲ μιὰ μετάφραση, πού εἶχε διασκευαίσει παλαιότερα γιὰ τὸ θέατρο τοῦ Φουσιλά, τὸ τραγούδι τοῦ Σολωμοῦ εἶχε ὅπως καὶ ὁ Αὐγέρης (Φέξης, 1917).

Στὸ θεατρικὸ Μουσεῖο ὑπάρχει ἕνα χειρόγραφο τοῦ «Ὀθέλλου», γραμμένο ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Ἀλεξιάδη, ὅπως καὶ πολλὰ ἄλλα ἔργα, πού τὰ εἶχε στὸ δραματολόγιό του ὁ σημαντικὸς ἐκείνος θιασάρχης. Ἡ μετάφραση αὐτὴ εἶνε στὸ πεζὸ ἴσως νὰ εἶνε τοῦ Μανώλη τὸ Βικέλα τὸν χρησιμοποίησε στὸ θέατρο ἀργότερα ὁ Λεκατσῆς, ὁ Ἀλεξιάδης κράτησε τὴν παράδοση τοῦ Σούτσα. Ἀπὸ τὸ χειρόγραφο αὐτὸ λείπει τὸ τραγούδι τῆς Δισδαιμόνας! Ἐκπληκτικὸ ἀληθινά! Οἱ ἀναγνώστες μας ζέσουν, ἐλπίζω, πὼς ὁ σεβασμὸς στὸ παλιὸ μας τὸ θεατρικὸ εἶναι ἀτελείωτος, ὅμως ἡ παράλειψή του ἔχει πρῶτον διὰ συνέπειαν!

Ἡ πρώτη Δισδαίμονα θὰ ἦταν ἡ Σοφία Ταβουλάρη. Πᾶς ὁ ἄντρας τῆς, πρωταγωνιστῆς, δέχθηκε καὶ τῆς στερίχθη τὴν τόσο ἀθανάτοερη στιγμή τοῦ τραγουδιοῦ, ἀν βέβαια παραβῆκε ὅτι ὁ Ἀλεξιάδης πῆρε τὴν μετάφραση τοῦ Σούτσα, πού εἶχε θίσει μαζί με τὸν Ταβουλάρη.

Τὸ τραγούδι τῆς Δισδαίμονας ὅμως δὲν εἶναι ἡ μόνιμη ἐπιπέδα τοῦ Σολωμοῦ μὲ τὸ Σαίξπηρ!

Ὁ κ. Φ. Μιχαήλ πού εἶναι πᾶσι γνωστὸς ὡς ὁ «Ἄγγελος Βλάχος (Βιβλιοθηκὴν Μαροῦλη, 1925)», παίρνει καὶ μεταφράζει, ποιητικῶς καὶ ἰδίως, τὸ τραγούδι τῆς Δισδαίμονας, θὰ ὑποθέσω...

Ὁ Δ. Σολωμὸς

«Ὁ Βικέλας, ὅταν ἔφτασε στὴν τέταρτὴν πρῶτην (σημ. τρίτη), ὅπου εἶναι καὶ τὸ τραγούδι τῆς Δισδαίμονας, δὲν προχώρησε εἰς τὴν ἐπιπέδα νὰ μὴ τὸ μεταφράσει ὁ ἴδιος παρὰ νὰ βάλει τὸ τραγούδι καθὼς τὸ εἶχε ὁ Σολωμὸς, πού τοὺς ὀρκιστοῦσε τὸν στίχον τὸ ὅτι ἐσημείωσε στὴν ἀρχὴ. Καὶ στὰ σχολία του λέει ὁ Βικέλας: «Παραθέτω ἐνταῦθα τοὺς στίχους τοῦ Σολωμοῦ. Διὰ τῆς μεταφράσεως αὐτὴν ὁ μέγας τῆς Ζακύνθου ποιητῆς ἔδωκε διὰ παντός τὴν ἑλληνικὴν αὐτοῦ μορφὴν εἰς τὸ ἄσμα τῆς Δισδαίμονας».

Πότε ἀκριβῶς τὸ ἔχει μεταφράσει ὁ Σολωμὸς αὐτὸ τὸ τραγούδι δὲν μάς τὸ λέει ὁ Σολωμὸς: ὁ Πολυλάς στὰ «Προλεγόμενα» του, ἐν ὅσον μὲν εἶναι ὅτι ἀπὸ τὰ μεταφράσματα τοῦ Σολωμοῦ, τὰ τρία ποιήματα τοῦ Μετασάστιου, εἶναι ἀπὸ τὰ πρῶτα τρία, γιὰ τὸν ἴδιον λόγον πὼς δὲν ἔχει τίποτε. Οὐτὸ ὁ Παλαμάς οὐτε ὁ Πολίτης στὰ διάφορα πού ἔγραψε, ὅταν προαναέβασε αὐτὸ τὸ ἔργο μὲ τὴν «Ἐπαγγελματικὴν Σχολήν». Στὸ βιβλίον τοῦ Κατσολῆ, πού βέβαια δὲν τὸ ζητάει καὶ ἡ ἀποψη τοῦ δὲν θυμᾶται τὸ τραγούδι τῆς ἑτίας: ὁ Μιχαήλ πού εἶναι πᾶσι γνωστὸς ὡς ὁ «Ἄγγελος Βλάχος» φωνάζει δὲν θὰ μπορούσε ν' ἀσχοληθῆι μὲ τὸ «Ὀθέλλου» μὲ τὴν ἐπιπέδα, ἀν ἔβρισκε κανεὶς ἄλλους περισσότερους, ἂν μὴς τὰ πληροφορήσει.

Ὁ Ζαμπέλιος ὅμως στὸ βιβλίον του πού ἐπιγράφεται «Πῶθεν ἡ κωνὴ λέξις τραγουδοῦ καὶ πού εἶναι τόσο γνωστὸ, σὲ σ. 73 μάς λέει ὅτι μὲ τὸ Σαίξπηρ εἶχε ἀσχοληθῆ ὁ Σολωμὸς καὶ πρὶν πάει στὴν Κέρκυρα. Λοιπὸν, ἀν σκεφθῶμε πὼς εἰδωλλικὸ εἶναι τὸ τραγούδι τῆς Δισδαίμονας, θὰ ὑποθέσω...

Τὰ ἴδια λέμε Τὸ νέο ἔργο τοῦ κ. Γ. Ξενόπουλου

Στὰ «Ἀθηναϊκὰ Νέα» τῆς περασμένης Τρίτης δημοσιεύθηκε τὸ παρακάτω γράμμα τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Γ. Ξενόπουλου:

Ἄγαπᾷ μου «Ἀθηναϊκὰ Νέα» Πρῶτον μὲν, ὅταν σὰς ἀντιγράψω πῶς ἔγραψα ἕνα νέο ἔργο νὰ τὴν κ. Κατερίνα Ἀνδρεάδη, ἐπρόθεσα καὶ τὸ γράψατε — πῶς τὴν ἴδρα μου τὴν ἔδωκε ἡ ἴδια. Πρῶτος ὅμως, μὲ μὲνᾶλη μου ἐκπληξία, διάσασε στὰ «Παρασκήνια» πῶς τὸ ἔργο μου αὐτὸ — τὸ «Νύκτα γεμάτη θάματα» — δὲν εἶνε πρωτότυπον, δικό μου, παρὰ διασκευή κάποιου παλιοῦ ἀγγλικοῦ ἔργου, τοῦ ὁποῖου ἡ κ. Ἀνδρεάδη μὲ διηγῆθηκε, ὁδὸν, τὴν ὑπόθεσιν καὶ μὲ ἔδωκε τὸν κομῆ ἔτοιμο!

Τίποτ' ἀληθὲν ἔδωκε ἑκτὸς ἀπὸ ἐκεῖνο πού εἶπα στὴν ἀρχὴ, ἐπιλάθω πῶς ἡ κ. Ἀνδρεάδη μὲ ἔδωσε ἄλλως καὶ μὴν μὴ ἴδρα καὶ νὰ τὴν ἐνοῦσα: Μία μέρα — εἰμῶνα στὴν Θεσσαλονίκην καὶ μιλοῦσα γιὰ ἔργα — ἡ κ. Ἀνδρεάδη μὲ εἶπε: «Ἦθελα ἀπὸ σὰς ἕνα ἄλλο νέον κῆρος πού νὰ ἐκπύσω τὸν ρομαντισμὸν τῆς ἡλικίας τῆς, καὶ κἀνθ' ἰδιοῦς ὄνειρα καὶ φαντασίαι, ν' ἀποστρέψαι τὰ πεζὰ τάχα καὶ ταπεινά, νὰ θροῦκαται, τελοσπάντων, ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον, καὶ κάμποσιν περιστατικῶς τῆς ζωῆς τῆς, μὲ περιπέτεια — π. κ. νὰ ἐρτυεῖται ἕνα νέον πού πρωτοβλεπὲ χωρὶς νὰ ζῆρι ποῖος εἶνε, καὶ νὰ τὸν παίρνῃ στὴν ἀρχὴ πῶς ἄλλω, πού ἀνωτέρω — νὰ τὴν φέρῃ στὴν πραγματικότητα. Τόσο μόνον μὲ εἶπε ἡ κ. Ἀνδρεάδη. Πῶς εἶνε ἡ ὑπόθεσιν πού μὲ διηγῆθηκε; πῶς εἶνε ὁ ἔτοιμος κομῆς πού μὲ ἔδωκε;

Ἄλλὰ ἡ ἴδρα τῆς μὲ ἄρεσε. Κι' ἀπὸ «νέος κῆρος» ἔσ' αὐτὴ πού μὲ ζήτησε, ἡ ζωὴ εἶνε γεμάτη. Ὅλα κέβδον τὸ κῆρος ὡς μιὰ ὁριζομένη ἡλικία, διαφορά γιὰ τὸ καθεῖνα, εἶνε ἕτοι, ρομαντικὰ καὶ μετρωσάβη. Εἶκα ἐμπνευσθῆ. Δὲν ὄργισα νὰ θρῶ τὸ μοντέλλου μου, νὰ πλάσω ἕνα μῦθον, καὶ νὰ οὐκείω τὸν πλοκὴν ἐξ ἔργου. Τὸ μελετοῦσα στὸ κεφάλι μου δύο μῆνας, καὶ σὲ ἑπτὰ ἡμέρας, 10 ὡς 16 ἡμερῶν — δὲν κάνω ποτὲ περισσότερες — τὸ ἔγραψα. Μόνον ἀφοῦ τὴς τὸ παρέδωκα ἔτοιμον, καὶ τὸ διάβασε, καὶ τὸ ἐνέκρινε, ἡ κ. Ἀνδρεάδη μὲ εἶπε πῶς τὴν ἴδρα τὴν πῆρε ἀπὸ κάποιον ἀγγλικὸν ἔργον, πού ἔβλεπε μάλιστα νὰ μὴ τὸ δώσῃ νὰ τὸ διεκῆσαι γιὰ περιέργεια, ἀλλὰ... τὸ εἶχε χάσει».

Ἀηλκιδὴ τὰ «Παρασκήνια» σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσιν δὲν γράφανε τίποτε, πού νὰ μὴν εἶναι ἀληθινόν. Ἀπλοῦστα εἶπα νὰ ζέρονται καὶ τὴν κ. Γ. Ξενόπουλος λέει πῶς τὸ ἔμαθε ἕκ τῶν ὑστέρων. Ὅσο γιὰ τὴν «δικαιωσὴν» τὰ «Παρασκήνια» ἔχουν τὴν γνώμη πῶς μιὰ καλὴ διασκευή ἐνὸς ἔργου πολλὰς φορὰς ἀξίζει πῶς πού κ' ἂν! αὐτὸ τὸ πρωτότυπον. Ἀκῆμη δὲ περισσότερον, ἔσ' ἂν διασκευαστῆς δὲν ἔχει ὑπ' ἑξῆς τευ τὸ πρωτότυπον, ὅπως στὴν περίπτωσιν αὐτὴ συμβαίνει μὲ τὸν κ. Γ. Ξενόπουλον.

Ὁ κ. Γ. Ξενόπουλος

ἔτι ἡ κ. Ἀνδρεάδη μὲ διηγῆθηκε τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὰ «Παρασκήνια» προσέθετε: «Καὶ πῶς αὐτὸς μὲ τὴν δεξιότητά του τὸν διακρίνει ἐκτενέστερον ἐπὶ τὸν κομῆ πού τὸ δέθηκε ἔτοιμος, ἕνα ἔργο δικό μου».

Μὲ τὴν Γ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
Δὲν ζέρονται ἂν ἡ κ. Γ. Ξενόπουλος μὲ τὸν «ἀκαλῆς» τοῦ φι...

Στὴν «Ἑλλη» μας Ἀφιερώνεται στὸ πλήρωμά της

Ἄπλωνε τὴ σημαία μας στὸν πᾶσι γοῦ τ' ἀλλάξια
Χαράζοντας ὄραρον ἀφῶρος σὲ κύματα γαλάξια
Ἡ δοξασιμένη «Ἑλλη» μας... — Τώρα βαθεῖα κοιμάται,
Ἰσως γιὰ νὰ ξεκουραστῆ τὴς δόξας νὰ θυμᾶται
Στὴς Τήνου τὴν ἀκρογιαλιά, στὰ διάφανα νερά της,
Φουρῶς θαμμένος, μ' ἀγρῆνος πού ζῆ μὲ τὰ δειρά της.

Τώρα, στὸν κρῶ ὕπνον της, ἀκούει τὴς καμπάνες,
Ἐλπίοντες δειρὰ τρανὰ, κανόνια καὶ παϊάνες
τῆ Σαλαμίνας, τὰ Ψαρρὰ, καράβια ἀνάστα-ἀνάστα
Πού μάχονται στὰ φανῆρα, ὅπως τὰ πολλοκάρια
Θυμᾶται δόξας τῆς παλῆς, ριγμένη στὸ πλευρὸ τῆς
Μά, πού ν' ἔβλεπε τὴν ἀδυσσο ν' ἀνοίξῃ ἀγρῖο μῆμα
Σ' αὐτὸν τὸν ἀγνωστο φωνᾶ, στὸ πόντου τῆς ἀνάρης
Πού τὴν ἐκτύπησε κρυφά, νυφούλα κοιμισμένη,

Σύνθεσις τοῦ κ. Π. Μπαμῆκα

Κι' ἂς εἶχ' ἐρῆ στὴ Χάρη τῆς σημοιστολισμένη,
Ζητᾷ νὰ βρῆ τὸν πειρατῆ, πού κρύβει τὴ σημαία,
Γιὰ νὰ κτυπῆ ἄνημπορα παιδιὰ στὴν προκυμαία!
Τίποτε!... Γύρω ἔρημα, κανεὶς στὴν παραλία!
Ὁ ἀγνωστος ἐλάθηκε, τὸν ἐπνίξ' ἡ δειλία,
Κι' ἀπάνω του ἐδιδάχθη ὀρηκτικὸ τὸ κύμα,
Σὰν ν' ἔβλεπε τὴν ἀδυσσο ν' ἀνοίξῃ ἀγρῖο μῆμα
Σ' αὐτὸν τὸν ἀγνωστο φωνᾶ, στὸ πόντου τῆς ἀνάρης
Πού τὴν ἐκτύπησε κρυφά, νυφούλα κοιμισμένη...

Ἡ «Ἑλλη» μας δὲ χάθηκε! Τώρα βαθεῖα κοιμάται
Μονάχα νὰ ξεκουραστῆ: κ' ἴσως γιὰ νὰ θυμᾶται...
Δὲ χάθηκε! Γιατί σ' αὐτὸ τὸ σύμπαντι πού μένει
Μία γαλανόλευκη, κ' αὐτὴ, ψηλά, μισοκαμένη
Καρφώθηκε σ' ἕνα ἰστό ἐκεῖ μὲ περηφάνεια,
Γιὰ νὰ χτυπᾷ δυνατὰ πρὸς τ' ἄγρια Ἑπουράνια...

ΠΥΡΡΟΣ ΜΠΑΜΗΚΑΣ

Ὅ,τι εἶνε ἐγκεφαλικὸ δὲν εἶνε ἀληθινόν

Μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν δημοσιεύουμε τὸ παρακάτω γράμμα τοῦ κ. Ἄλ. Μ. Λιδωρίκη.

Ὅλε κύριε Διευθυντά
Ἐκὼς ὡς ἀρχὴ μου, νὰ μὴν ἀπαντῶ ποτὲ σὲ κριτικὰς γιὰ τὰ ἔργα

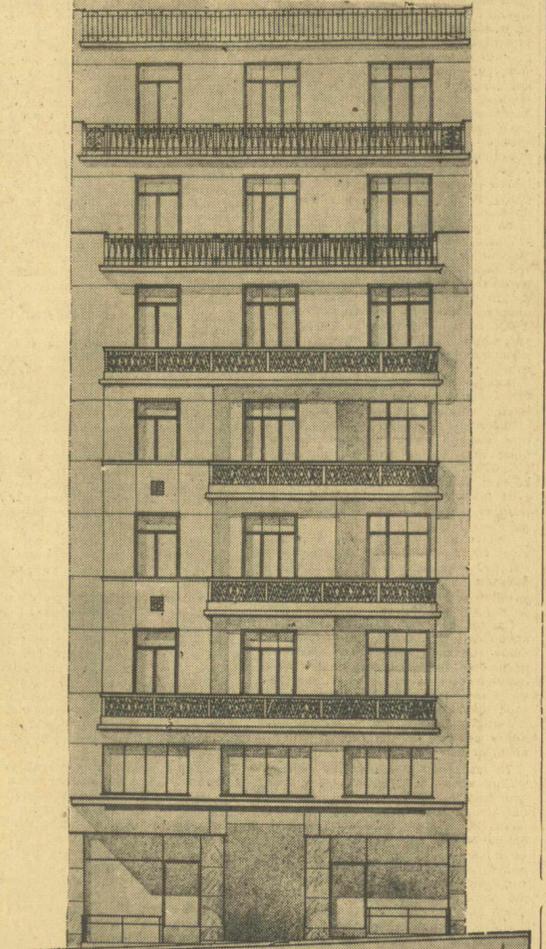

Ὁ κ. Α. Λιδωρίκης

μου — εἴτε εὐνοϊκῆς εἶνε, εἴτε δυσμενῆς — γιὰτί, δυστυχῶς, ἔχει κανονιστικὴν δικαιοσύνην τὸ καθεῖνα στὸ Ρωμῆϊκόν νὰ γράφῃ καὶ νὰ κρινῆ ἑσθασίοντα, ὅ,τι θέλει καὶ ὅπως θέλει. Γι' αὐτὸ ἕνας συγγραφεὺς πού οὐδέποτε κἀπὸ τὸν ἑαυτὸν τὸν πρῶτον ἀπὸ τὸν ζῆλον πῶς δὲν πρόκειται ἰνὰ ὀρθῶς ἀκριβῶς ἀλλοῦσιν κροῦσόμενος καὶ ἀλλοῦσιν ἀποδοκίμασόμενος κριτικῆς πρῆπει νὰ σὴν καὶ ὅχι λίνεας φορέας νὰ περιφρονῆ τὴν κακοήθειαν, τὴν ἐμπάθειαν καὶ τὴν καλὴν πού κροῦσὸν ὀριζομένην ἐπικριτικὰς κἀτω ἀπὸ τὰ κειρόγραφα τοῦ.

Ἀποδοκίμασόμενος ὅμως ὑποκρῶσιν νὰ ἀπαντῶ σὲ κἀποῖαι ἀνακριτικὰς καὶ πούκαθεν ὀπιθεῖν ἀντιμετωπίζω. Τὸ ἔργον αὐτὸ θεωρητικῶς σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα μου καὶ τύπος καὶ Κοινὸν ὁμόφωνα τὸ ἀνέβασαν ψηλά. Ὅ,τι μπουροῦσα, φυσικὰ καὶ ῥωθῆσόμε: Ποῖος τύπος; Αὐτὸς, πού ὅταν κανεὶς δὲν τὸν ἀντιμετωπίζει μὲ τὴν σὴν γῶν — ὅπως πολλὸ σωτῆς γράφει στὸ παραπάνω γράμμα του ὁ φίλος συγγραφεὺς — ὀφείλει ἕνα περιφρονῆ τὰν κακοήθειαν, τὴν ἐμπάθειαν καὶ τὴν καλὴν, πού κροῦσὸν ὀριζομένην ἐπικριτικὰς κἀτω ἀπὸ τὰ κειρόγραφα τοῦ; Ἄς τὸν ἀφισοῦμε, λοιπὸν, ἵησθον τὸν τύπον, κ' ἂς ἐρῶσιν μὲ τὸ κοινὸ ἀνέβασαν πᾶσι ἐνὸς ἔργου ἀπὸ τὸ κοινὸ σημαίνε πῶς τὸ κοινὸ διαφωνῶσόμενος ἡ καμῖα φορὰ καὶ συμφωνῶσόμενος μὲ τὴν κριτικὴν δέχεται μὲ τὴν προσέλευσιν τὸν θεάτρον, ὅπου παρασταίνεται, πῶς σ' αὐτὸ ἀναγνωρίζεται ἀρετῆς πού τὸν κἀνωσιν νὰ δοκιμασθῆ τὴν συγκρίσιν, πού χαρακτηρίζου τὰ ἔργα τέχνης. Στὴν πε...

ΤΟ ΝΕΟ ΜΕΓΑΡΟ του Ταμείου Συντάξεων Ήθοποιών, Συγγραφέων, Μουσικών και Τεχνιτών θεάτρου

Αναδημοσιεύουμε σήμερα το σχέδιο του μεγάρου του Ταμείου Συντάξεων Ήθοποιών, Συγγραφέων, Μουσικών και Τεχνιτών Θεάτρου, γιατί στο περασμένο φύλλο έγινε πολύ κακοτυπωμένο.

Η τέχνη του ήθοποιού κατά τον Κωνσταντίνου Μερικές χρήσιμες οδηγίες

90

θρώσεως, και το συνοψίζω στο εξής:

— «Δεν πρέπει να μιλάμε στη σκηνή, όπως μιλάμε γενικά. Πρέπει να εκφράζουμε με το λεκτικό.»

Δηλ. πρέπει να δίνουμε στις φράσεις και στις λέξεις τη χειριστική σημασία τους, και αυτό μόνο με το τεχνικό λεκτικό κατορθώνεται.

Μία φράση, που είναι όλη ένα, όταν τη λέμε στη ζωή, όταν την εκφράζουμε στη σκηνή, πέρνει μορφή, γίνεται πράγμα τέχνης. Όμως αυτό δεν πρέπει να φτάνει στην υπερβολή.

Είναι κακός ήθοποιός εκείνος, που το παρακάνει, που δεν ξέρει πού χρειάζεται να αρκестή στην επιφάνεια, και που να έμβασθαι.

Η αισθηματική διαβάθμιση στη λεκτική λείπει των λέξεων ή φράσεων, μόνον αυτή παρουσιάζει έκτυπο, ανάγλυφο το ρόλο.

Δεν αρκεί το να μιλάτε. Το να εκφράζεστε λεκτικά όλα είναι υπερβολή.

Η αλήθεια βρίσκεται ανάμεσα στα δύο. Το σπουδαίο είναι να γίνεται κατανοητός, και γι' αυτό πρέπει να συνειδητοποιήσετε να μη διαβάσετε. Το αισθητικό λεκτικό καταλήγει στο τραύλισμα.

Ανάγκη και όταν εκτελείτε το ρόλο με γοργότητα στο λεκτικό, να έχετε υπ' όψιν σας, ότι πρέπει να ήστε σαφείς.

Προσέχετε να μη σφυροκοπάτε τις συλλάξεις, να μην κανονίζετε τη φωνή σας ανάλογα με τον τόπο, όπου βρίσκεστε.

Να μην ξεσπάζετε κεραυνούς μέσα σε σάλονι, ούτε να μιλάτε ανάμεσα σε μίαν άπεραντη αίθουσα.

Το τεχνικό λεκτικό, το ρυθμισμένο λεκτικό χαρίζει και στον πιο πεζό λόγο ένα είδος ποιήσεως, που στο τέλος είναι αδύνατο να μη προκαλέσει επιδοκίμασιες.

Η κίνηση του λεκτικού! Να ο μεγάλας νόμος στην τέχνη μας! Όμως πάντα με την προϋπόθεση να ήστε κατανοητός.

ΣΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ: Η φωνή στους ρόλους.

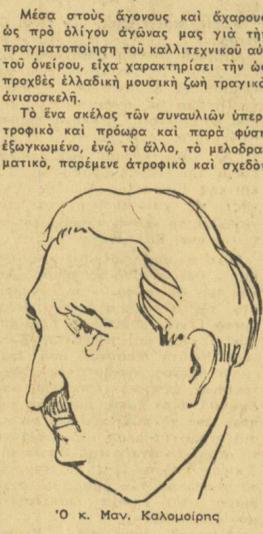
ΠΑΝΟΣ ΚΛΟΓΕΡΙΚΟΣ
Καθηγητής της θεατρικής τέχνης

Η πρώτη της Λυρικής Σκηνής του Βασιλικού Θεάτρου στη Θεσσαλονίκη

Η όμιλία του μουσουργού κ. Μ. Καλομοίρη

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 22 Αυγούστου. (Του ανταπεκρίτου μας). — Παρ' όλων ότι η πρώτη παράσταση της λυρικής σκηνής του Βασιλικού με την «Νυχτερίδα» του Στράους είχε μόνο καλλιτεχνικό και όχι επίσημο χαρακτήρα, η αίθουσα κατέβηκε με τον ήχο των κρημνισμένων μελών της ορχήστρας, το τέλει αυτό συγκρότημα της βασιλικής λυρικής σκηνής, ήταν κάτι το εξαιρετικό και πρωτοφανές για την πόλη μας, οι δε ένθουσιαι εκδηλώσεις του κοινού κέρμητοι κι' άκοιπτοι.

Με λίγες κατάλληλες λέξεις, ο προσωπάρχων κ. Μιλτιάδης Λιδωρίνης εκήρυξε την έναρξη της λυρικής σκηνής.

Ο κ. Μαν. Καλομοίρης

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ κ. ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ

Κατόπιν ο πρόεδρος των Ελλήνων μουσουργών κ. Μανώλης Καλομοίρης, έμειλε να πει:

Σάν όνειρο!

Πώς βρίσκομαι στο νέο αυτό και περίλαμπρο να της Τέχνης, πώς έχω άποψη την τιμή να μιλάω στο τόσο διαλεκτό κοινό της Θεσσαλονίκης, πώς σε λίγο το άθος των νέων μας τραγουδιστών και μουσικών, συντασιασμένο σφάρα, έμπνευσμένα και πειθαρσμένα θα διαλοήσουν τους ήχους της μουσικής του Στράους, όλα αυτά μου φαίνονται άκοιπτα σαν ένα όραμα όνειρο.

Όνειρο άσυλληπτο και άπομακρο, που μάταια ως τώρα γενείς μουσικών του τόπου μας το κυνηγήσαμε, χωρίς ποτέ ως τώρα να δοίμε την πραγματοποίησή του.

Και όμως στο όνειρο αυτό, στο θαύμα ανά μια καλόγνωμη κ' ενεργητική Νανάη ή 4η Αυγούστου έδωκε σάρκα και όστα. Το μετέβαλε σε μίαν όραση και όλοζώντανη πραγματικότητα.

Μέσα στους άγονους και άχαρους ως πρό όλιγου άγώνας μας για την πραγματοποίηση του καλλιτεχνικού αυτού όνειρου, είχα χαρακτήρισε την ως προχθές έλλαδική μουσική ζωή τραγικά άνοσηκελή.

Τό ένα σκέλος των συναυλιών υπερτροφικό και πρόωρα και παρά φύση έξωγκωμένο, ενώ το άλλο, το μελοδραματικό, παρέμενε άτροφικό και σχεδόν άνοσηκελή.

Οι Έλληνες μάστοροι καθίσταναν σ' ένα στείορο και άγιο άγώνα κατατριβής κάθε τους καλλιτεχνικής φιλοδοξίας και οι συνθέτες μας θεωρούσαν την άποσώδη επωροποίηση έρμηνείας ενός μουσικοθεατρικού έργου άνεφικη χίμαιρα.

Άπογοητευμένοι δεν περιμέναμε καμιά βοήθεια, καμιά ένδάρθρωση στη δραματική τους προσπάθεια για τη δημιουργία έλληνικής μουσικής.

Η έρση της κρατικής λυρικής μας σκηνής έρχεται σήμερα να θεραπεύσει με πίστη, με σοφία, με ένθουσιασμό, αλλά και με σύνεση, όλη αυτή την κακοδομημένη της μουσικής μας ζωής.

Βέβαια, δεν μπορούμε να περιμένουμε πώς μ' ένα μαγικό ραβδί όλα αυτά θα πραγματοποιηθούν μέσα σε λίγους μήνες.

Όμως εκείνο που κάθε άνθρωπος με στοιχειώδη καλή πίστη δε μπορεί να μην άναγνωρίσει, είναι πώς το λυρικό μας θέατρο κάτω από τη φωτισμένη διοίκηση του κ. Μπασιτά και τη πραγματικότητα των συνεργατών του παρουσιάζει μια γερή και όλοζώντανη όργάνωση, ένα μελλοντικό πρόγραμμα καλλιτεχνικής δημιουργίας που ξεσφαλίζει την ολοκλήρωση και τών πλώνων επιδιώξεων μίας σοβαράς λυρικής σκηνής.

«Ηδη το λυρικό μας θέατρο έχει μέσα σε λίγους μήνες να επιδείξει όχι μόνο ένα άρτιο καλλιτεχνικό και τεχνικό προσωπικό, μια λαμπρή όρχήστρα και χορωδία, αλλά έχει στο έργο του και μια άναμφισβήτητη μουσικοθεατρική έπιτυχία, την έκθεση της «Νυχτερίδας» του Γιόχαν Στράους.

Τό έργο του Βιεννέζου μουσουργού είναι, κατά τη γνώμη μου, από τα δωκοτώτερα τεχνικά που μπορεί ν' άναβόσει το λυρικό θέατρο. Έχει όλες τις τεχνικές φωνητικές και μουσικές άπαιτήσεις και δυσκολίες που βρίσκουμε στο σοβαρό μελόδραμα και όλη τη φινέτσα και χάρη του ελαφρού μουσικού θεάτρου.

Και όμως, η έρμηνεία της «Νυχτερίδας», όπως θα πεισθήτε σε λίγο και μόνοι σας, υπήρξε υποδειγματική όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά, και τό φρονώ άδίστακτα, άκόμα και άν την συγκρίνουμε και με τις καλές άνάλυγες εκτελέσεις μεγάλων ευρωπαϊκών κέντρων.

Και γι' αυτό δίκαια η έπιτυχία της «Νυχτερίδας» στο άθηναϊκό κοινό υπερέβη: κάθε προσδοκία και κάθε προηγούμενο στα έλληνικά μουσικά κέντρα.

Και είμαι δέβαιος πώς την ίδια έπιτυχία θα έχη στο φιλόμοσο κοινό της Θεσσαλονίκης. Τό ίδιο κοινό που με τόση άνάγνη και στοργή περιβάλλει κάθε έλληνική καλλιτεχνική έκδήλωση που πριν από μερικά χρόνια είχε παρακολουθήσει με άγάπη και μίαν άτομική μου μελοδραματική προσπάθεια, από την όποια πήγαμε μερικά καλλιτέχνες που τιμούμε την έλληνική μουσική θεατρική τέχνη στο έξωτερικό, όπως η Νικολαΐδου, η Τασοπούλου, η Άϊδαλή, ο Μοσχονάς, η Παπαστασίου.

Γι' αυτό τό θεωρώ άληθινή άτομική έντιμια πώς σε μένα, σαν πρόεδρο άπό την Ένωση των Ελλήνων μουσουργών και σό μουσουργό, μου έλαχε η μεγάλη τιμή να χαιρετήσω την πρώτη εμφάνιση του λυρικού μας θεάτρου στη Θεσσαλονίκη.

Και μαζί έκπαρξω την άκατάλυτη πίστη του Έλληνα μουσικού σε μια πραγματική άνατολή της μουσικής μας άναγέννησης. Φέρω, όδύνη, αντίληπτος και έξάγγελος, στέκεται ήδη περίλαμπρα στο κρατικό μας λυρικό θέατρο για να μας έφερη στο παλιό λυρικό λιμάνι της άβάντης έλληνικής Τέχνης.

«Ηδη το λυρικό μας θέατρο έχει μέσα σε λίγους μήνες να επιδείξει όχι μόνο ένα άρτιο καλλιτεχνικό και τεχνικό προσωπικό, μια λαμπρή όρχήστρα και χορωδία, αλλά έχει στο έργο του και μια άναμφισβήτητη μουσικοθεατρική έπιτυχία, την έκθεση της «Νυχτερίδας» του Γιόχαν Στράους.

Τό έργο του Βιεννέζου μουσουργού είναι, κατά τη γνώμη μου, από τα δωκοτώτερα τεχνικά που μπορεί ν' άναβόσει το λυρικό θέατρο. Έχει όλες τις τεχνικές φωνητικές και μουσικές άπαιτήσεις και δυσκολίες που βρίσκουμε στο σοβαρό μελόδραμα και όλη τη φινέτσα και χάρη του ελαφρού μουσικού θεάτρου.

Και όμως, η έρμηνεία της «Νυχτερίδας», όπως θα πεισθήτε σε λίγο και μόνοι σας, υπήρξε υποδειγματική όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά, και τό φρονώ άδίστακτα, άκόμα και άν την συγκρίνουμε και με τις καλές άνάλυγες εκτελέσεις μεγάλων ευρωπαϊκών κέντρων.

Και γι' αυτό δίκαια η έπιτυχία της «Νυχτερίδας» στο άθηναϊκό κοινό υπερέβη: κάθε προσδοκία και κάθε προηγούμενο στα έλληνικά μουσικά κέντρα.

Και είμαι δέβαιος πώς την ίδια έπιτυχία θα έχη στο φιλόμοσο κοινό της Θεσσαλονίκης. Τό ίδιο κοινό που με τόση άνάγνη και στοργή περιβάλλει κάθε έλληνική καλλιτεχνική έκδήλωση που πριν από μερικά χρόνια είχε παρακολουθήσει με άγάπη και μίαν άτομική μου μελοδραματική προσπάθεια, από την όποια πήγαμε μερικά καλλιτέχνες που τιμούμε την έλληνική μουσική θεατρική τέχνη στο έξωτερικό, όπως η Νικολαΐδου, η Τασοπούλου, η Άϊδαλή, ο Μοσχονάς, η Παπαστασίου.

Γι' αυτό τό θεωρώ άληθινή άτομική έντιμια πώς σε μένα, σαν πρόεδρο άπό την Ένωση των Ελλήνων μουσουργών και σό μουσουργό, μου έλαχε η μεγάλη τιμή να χαιρετήσω την πρώτη εμφάνιση του λυρικού μας θεάτρου στη Θεσσαλονίκη.

Και μαζί έκπαρξω την άκατάλυτη πίστη του Έλληνα μουσικού σε μια πραγματική άνατολή της μουσικής μας άναγέννησης. Φέρω, όδύνη, αντίληπτος και έξάγγελος, στέκεται ήδη περίλαμπρα στο κρατικό μας λυρικό θέατρο για να μας έφερη στο παλιό λυρικό λιμάνι της άβάντης έλληνικής Τέχνης.

«Ηδη το λυρικό μας θέατρο έχει μέσα σε λίγους μήνες να επιδείξει όχι μόνο ένα άρτιο καλλιτεχνικό και τεχνικό προσωπικό, μια λαμπρή όρχήστρα και χορωδία, αλλά έχει στο έργο του και μια άναμφισβήτητη μουσικοθεατρική έπιτυχία, την έκθεση της «Νυχτερίδας» του Γιόχαν Στράους.

Τό έργο του Βιεννέζου μουσουργού είναι, κατά τη γνώμη μου, από τα δωκοτώτερα τεχνικά που μπορεί ν' άναβόσει το λυρικό θέατρο. Έχει όλες τις τεχνικές φωνητικές και μουσικές άπαιτήσεις και δυσκολίες που βρίσκουμε στο σοβαρό μελόδραμα και όλη τη φινέτσα και χάρη του ελαφρού μουσικού θεάτρου.

Και όμως, η έρμηνεία της «Νυχτερίδας», όπως θα πεισθήτε σε λίγο και μόνοι σας, υπήρξε υποδειγματική όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά, και τό φρονώ άδίστακτα, άκόμα και άν την συγκρίνουμε και με τις καλές άνάλυγες εκτελέσεις μεγάλων ευρωπαϊκών κέντρων.

Και γι' αυτό δίκαια η έπιτυχία της «Νυχτερίδας» στο άθηναϊκό κοινό υπερέβη: κάθε προσδοκία και κάθε προηγούμενο στα έλληνικά μουσικά κέντρα.

Και είμαι δέβαιος πώς την ίδια έπιτυχία θα έχη στο φιλόμοσο κοινό της Θεσσαλονίκης. Τό ίδιο κοινό που με τόση άνάγνη και στοργή περιβάλλει κάθε έλληνική καλλιτεχνική έκδήλωση που πριν από μερικά χρόνια είχε παρακολουθήσει με άγάπη και μίαν άτομική μου μελοδραματική προσπάθεια, από την όποια πήγαμε μερικά καλλιτέχνες που τιμούμε την έλληνική μουσική θεατρική τέχνη στο έξωτερικό, όπως η Νικολαΐδου, η Τασοπούλου, η Άϊδαλή, ο Μοσχονάς, η Παπαστασίου.

Γι' αυτό τό θεωρώ άληθινή άτομική έντιμια πώς σε μένα, σαν πρόεδρο άπό την Ένωση των Ελλήνων μουσουργών και σό μουσουργό, μου έλαχε η μεγάλη τιμή να χαιρετήσω την πρώτη εμφάνιση του λυρικού μας θεάτρου στη Θεσσαλονίκη.

Και μαζί έκπαρξω την άκατάλυτη πίστη του Έλληνα μουσικού σε μια πραγματική άνατολή της μουσικής μας άναγέννησης. Φέρω, όδύνη, αντίληπτος και έξάγγελος, στέκεται ήδη περίλαμπρα στο κρατικό μας λυρικό θέατρο για να μας έφερη στο παλιό λυρικό λιμάνι της άβάντης έλληνικής Τέχνης.

«Ηδη το λυρικό μας θέατρο έχει μέσα σε λίγους μήνες να επιδείξει όχι μόνο ένα άρτιο καλλιτεχνικό και τεχνικό προσωπικό, μια λαμπρή όρχήστρα και χορωδία, αλλά έχει στο έργο του και μια άναμφισβήτητη μουσικοθεατρική έπιτυχία, την έκθεση της «Νυχτερίδας» του Γιόχαν Στράους.

Τό έργο του Βιεννέζου μουσουργού είναι, κατά τη γνώμη μου, από τα δωκοτώτερα τεχνικά που μπορεί ν' άναβόσει το λυρικό θέατρο. Έχει όλες τις τεχνικές φωνητικές και μουσικές άπαιτήσεις και δυσκολίες που βρίσκουμε στο σοβαρό μελόδραμα και όλη τη φινέτσα και χάρη του ελαφρού μουσικού θεάτρου.

Και όμως, η έρμηνεία της «Νυχτερίδας», όπως θα πεισθήτε σε λίγο και μόνοι σας, υπήρξε υποδειγματική όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά, και τό φρονώ άδίστακτα, άκόμα και άν την συγκρίνουμε και με τις καλές άνάλυγες εκτελέσεις μεγάλων ευρωπαϊκών κέντρων.

Και γι' αυτό δίκαια η έπιτυχία της «Νυχτερίδας» στο άθηναϊκό κοινό υπερέβη: κάθε προσδοκία και κάθε προηγούμενο στα έλληνικά μουσικά κέντρα.

Και είμαι δέβαιος πώς την ίδια έπιτυχία θα έχη στο φιλόμοσο κοινό της Θεσσαλονίκης. Τό ίδιο κοινό που με τόση άνάγνη και στοργή περιβάλλει κάθε έλληνική καλλιτεχνική έκδήλωση που πριν από μερικά χρόνια είχε παρακολουθήσει με άγάπη και μίαν άτομική μου μελοδραματική προσπάθεια, από την όποια πήγαμε μερικά καλλιτέχνες που τιμούμε την έλληνική μουσική θεατρική τέχνη στο έξωτερικό, όπως η Νικολαΐδου, η Τασοπούλου, η Άϊδαλή, ο Μοσχονάς, η Παπαστασίου.

Γι' αυτό τό θεωρώ άληθινή άτομική έντιμια πώς σε μένα, σαν πρόεδρο άπό την Ένωση των Ελλήνων μουσουργών και σό μουσουργό, μου έλαχε η μεγάλη τιμή να χαιρετήσω την πρώτη εμφάνιση του λυρικού μας θεάτρου στη Θεσσαλονίκη.

Και μαζί έκπαρξω την άκατάλυτη πίστη του Έλληνα μουσικού σε μια πραγματική άνατολή της μουσικής μας άναγέννησης. Φέρω, όδύνη, αντίληπτος και έξάγγελος, στέκεται ήδη περίλαμπρα στο κρατικό μας λυρικό θέατρο για να μας έφερη στο παλιό λυρικό λιμάνι της άβάντης έλληνικής Τέχνης.

Ενδιαφέρουσες... εξετάσεις Διαγωνισμός... γάμπας στη Μάντρα του Άττικ

Ο Άττικ... γαμπολόγος!... Μία γάμπα άκόμα ος παρακαλώ!... Όπου οι υποψήφιοι διατάζουν... Τα δώρα της Μάντρας...

Και τα άπορα της... Κουρσομπολιό!...

Τό... Άττικό μυαλό τόκανε πάσι τό θαύμα του. Είχε δέν είχε μάς κάκρωσε προχθές την Πέμπτη τό θράβυ άνα άκόμη διαγωνισμό που όσο κι' άν δέν είνε πρωτότυπος είνε όμως έπιτυχία έξαιρετική. Τό διαγωνισμό για τη βραβεία της καλλιτέρας και ώραιότερης γάμπας.

Είνε άλήθεια, ότι από την πρώτη στιγμή που μαθεύθηκε η διεξαγωγή του δέν έλειψαν από τό μερικών μερικόν γκρινιάρηδων και άναπόφευκτες έπικρίσεις. Έτσι η μερική απροβλεπτή έπιτυχία σχολιάζονταν με άπορο πνεύμα.

Τό... Άττικό μυαλό τόκανε πάσι τό θαύμα του. Είχε δέν είχε μάς κάκρωσε προχθές την Πέμπτη τό θράβυ άνα άκόμη διαγωνισμό που όσο κι' άν δέν είνε πρωτότυπος είνε όμως έπιτυχία έξαιρετική. Τό διαγωνισμό για τη βραβεία της καλλιτέρας και ώραιότερης γάμπας.

Είνε άλήθεια, ότι από την πρώτη στιγμή που μαθεύθηκε η διεξαγωγή του δέν έλειψαν από τό μερικών μερικόν γκρινιάρηδων και άναπόφευκτες έπικρίσεις. Έτσι η μερική απροβλεπτή έπιτυχία σχολιάζονταν με άπορο πνεύμα.

Οι δύο άδελφές Πίτσα και Νίτσα, οι φινετινές άποκκλώσεις του Άττικ, που με έξαιρετική έπιτυχία έμφανίζονται κάθε θράβυ στη Μάντρα. Η Πίτσα — άριστερά — κέρδισε τό δεύτερο βραβείο στον προχθές διαγωνισμό της καλλιτέρας γάμπας.

ζώντας τό γεγονός, εκόπτετο όπέρ της ήθικής και της ασυντοφίας, συστήνοντας την άμεσορευσί του. Δέν έξρω που στριζόταν για τό όσα έγραφε, η έφημερίδα αυτή, και ποιοι πραγματικοί ήσαν οι λόγοι της... σταυροφορίας της σούτης. Έκείνο πάντως που έχου να ειπώδν όλοι οι καλές πίστεως θεατές που παρακολούθησαν τόν διαγωνισμό — είνε ότι ούτε τό έλάχιστον δέν προουσίαζε πού να αντίκειται στην ήθική, και την καλώς έννοσημένη ευπρέπεια.

Ήταν ένα έξυπνο, εχάριστο και πολιτισμένο θέσμα, που ο άκούρατος Άττικ μάς παρουσίασε και πού χροικροτήθηκε αούθωρμητα άπ' όλο τόν κόσμο. Αούτη δε η έπικρόση του άπό τό μέρος τού κοινού, τού μόνου όπως είνε γνωστό άμερόληπτου και άδέ αστου κριτή — είνε η πιο κατάλληλη άπάντη για τούς γκρινιάρηδες και σέμιο τυφώληδες, αυτούς κυρίως.

ζώντας τό γεγονός, εκόπτετο όπέρ της ήθικής και της ασυντοφίας, συστήνοντας την άμεσορευσί του. Δέν έξρω που στριζόταν για τό όσα έγραφε, η έφημερίδα αυτή, και ποιοι πραγματικοί ήσαν οι λόγοι της... σταυροφορίας της σούτης. Έκείνο πάντως που έχου να ειπώδν όλοι οι καλές πίστεως θεατές που παρακολούθησαν τόν διαγωνισμό — είνε ότι ούτε τό έλάχιστον δέν προουσίαζε πού να αντίκειται στην ήθική, και την καλώς έννοσημένη ευπρέπεια.

Ήταν ένα έξυπνο, εχάριστο και πολιτισμένο θέσμα, που ο άκούρατος Άττικ μάς παρουσίασε και πού χροικροτήθηκε αούθωρμητα άπ' όλο τόν κόσμο. Αούτη δε η έπικρόση του άπό τό μέρος τού κοινού, τού μόνου όπως είνε γνωστό άμερόληπτου και άδέ αστου κριτή — είνε η πιο κατάλληλη άπάντη για τούς γκρινιάρηδες και σέμιο τυφώληδες, αυτούς κυρίως.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΓΑΜΠΕΣ

Όταν έσβυσε και το τελευταίο ήχος της τσοπάνικης τουδούνας, τού άνάγγελε την έναρξη της...

Όταν έσβυσε και το τελευταίο ήχος της τσοπάνικης τουδούνας, τού άνάγγελε την έναρξη της...

Ο χαιρετισμός της Κας Μαρίας Κογοπ ύλη

Μετά τόν κ. Καλομοίρη ο βοηθός Σκηνοθέτης της Λυρικής Σκηνής κ. Μασουράκος, διάβασε τόν παρακάτω λόγο, που θα εκφωνήσει η κ. Μάρια Κογοπύλη άν δέν άναγκαστώ ν' άναχωρήσω έποσησμένα.

Κύριε όπουργέ, κυρία και κύριοι,

Η Ελλάδα, η γής που μάς άνάστασε και μάς έθρεψε, σάθην...

Μετά τόν κ. Καλομοίρη ο βοηθός Σκηνοθέτης της Λυρικής Σκηνής κ. Μασουράκος, διάβασε τόν παρακάτω λόγο, που θα εκφωνήσει η κ. Μάρια Κογοπύλη άν δέν άναγκαστώ ν' άναχωρήσω έποσησμένα.

Κύριε όπουργέ, κυρία και κύριοι,

Η Ελλάδα, η γής που μάς άνάστασε και μάς έθρεψε, σάθην...

Μετά τόν κ. Καλομοίρη ο βοηθός Σκηνοθέτης της Λυρικής Σκηνής κ. Μασουράκος, διάβασε τόν παρακάτω λόγο, που θα εκφωνήσει η κ. Μάρια Κογοπύλη άν δέν άναγκαστώ ν' άναχωρήσω έποσησμένα.

Κύριε όπουργέ, κυρία και κύριοι,

Η Ελλάδα, η γής που μάς άνάστασε και μάς έθρεψε, σάθην...

Η κωμωδία και το βωμικό γενικό και πρό πάντων στο έργο του Μολιέρου

Κριτικό δοκίμιο του κ. ΠΟΛ. ΜΟΣΧΟΒΙΓΗ

50

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΓΕΛΙΟΥ

Άπό ότι έως τώρα έχει λεχθή στα δύο. Τό σπουδαίο είνε να γίνεται κατανοητός, και γι' αυτό πρέπει να συνειδητοποιήσετε να μη διαβάσετε. Το αισθητικό λεκτικό καταλήγει στο τραύλισμα.

Ανάγκη και όταν εκτελείτε το ρόλο με γοργότητα στο λεκτικό, να έχετε υπ' όψιν σας, ότι πρέπει να ήστε σαφείς.

Προσέχετε να μη σφυροκοπάτε τις συλλάξεις, να μην κανονίζετε τη φωνή σας ανάλογα με τον τόπο, όπου βρίσκεστε.

Να μην ξεσπάζετε κεραυνούς μέσα σε σάλονι, ούτε να μιλάτε ανάμεσα σε μίαν άπεραντη αίθουσα.

Το τεχνικό λεκτικό, το ρυθμισμένο λεκτικό χαρίζει και στον πιο πεζό λόγο ένα είδος ποιήσεως, που στο τέλος είναι αδύνατο να μη προκαλέσει επιδοκίμασιες.

Η κίνηση του λεκτικού! Να ο μεγάλας νόμος στην τέχνη μας! Όμως πάντα με την προϋπόθεση να ήστε κατανοητός.

ΣΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ: Η φωνή στους ρόλους.

ΠΑΝΟΣ ΚΛΟΓΕΡΙΚΟΣ
Καθηγητής της θεατρικής τέχνης

50

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΓΕΛΙΟΥ

Άπό ότι έως τώρα έχει λεχθή στα δύο. Τό σπουδαίο είνε να γίνεται κατανοητός, και γι' αυτό πρέπει να συνειδητοποιήσετε να μη διαβάσετε. Το αισθητικό λεκτικό καταλήγει στο τραύλισμα.

Ανάγκη και όταν εκτελείτε το ρόλο με γοργότητα στο λεκτικό, να έχετε υπ' όψιν σας, ότι πρέπει να ήστε σαφείς.

Προσέχετε να μη σφυροκοπάτε τις συλλάξεις, να μην κανονίζετε τη φωνή σας ανάλογα με τον τόπο, όπου βρίσκεστε.

Να μην ξεσπάζετε κεραυνούς μέσα σε σάλονι, ούτε να μιλάτε ανάμεσα σε μίαν άπεραντη αίθουσα.

Το τεχνικό λεκτικό, το ρυθμισμένο λεκτικό χαρίζει και στον πιο πεζό λόγο ένα είδος ποιήσεως, που στο τέλος είναι αδύνατο να μη προκαλέσει επιδοκίμασιες.

Η κίνηση του λεκτικού! Να ο μεγάλας νόμος στην τέχνη μας! Όμως πάντα με την προϋπόθεση να ήστε κατανοητός.

ΣΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ: Η φωνή στους ρόλους.

ΠΑΝΟΣ ΚΛΟΓΕΡΙΚΟΣ
Καθηγητής της θεατρικής τέχνης

50

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΓΕΛΙΟΥ

Άπό ότι έως τώρα έχει λεχθή στα δύο. Τό σπουδαίο είνε να γίνεται κατανοητός, και γι' αυτό πρέπει να συνειδητοποιήσετε να μη διαβάσετε. Το αισθητικό λεκτικό καταλήγει στο τραύλισμα.

Ανάγκη και όταν εκτελείτε το ρόλο με γοργότητα στο λεκτικό, να έχετε υπ' όψιν σας, ότι πρέπει να ήστε σαφείς.

Προσέχετε να μη σφυροκοπάτε τις συλλάξεις, να μην κανονίζετε τη φωνή σας ανάλογα με τον τόπο, όπου βρίσκεστε.

Να μην ξεσπάζετε κεραυνούς μέσα σε σάλονι, ούτε να μιλάτε ανάμεσα σε μίαν άπεραντη αίθουσα.

Το τεχνικό λεκτικό, το ρυθμισμένο λεκτικό χαρίζει και στον πιο πεζό λόγο ένα είδος ποιήσεως, που στο τέλος είναι αδύνατο να μη προκαλέσει επιδοκίμασιες.

Η κίνηση του λεκτικού! Να ο μεγάλας νόμος στην τέχνη μας! Όμως πάντα με την προϋπόθεση να ήστε κατανοητός.

ΣΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ: Η φωνή στους ρόλους.

ΠΑΝΟΣ ΚΛΟΓΕΡΙΚΟΣ
Καθηγητής της θεατρικής τέχνης

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΟΥ ΊΝΔΟΥ

(«THE RAINS COME»)
Τό άριστούργημα του Λουδ. Μπρόμφηντ
(έλληνική άπόδοση ΚΩ ΤΑ ΛΑΔΣΠΟΥΛΟΥ)

70

— Αούτη δέν ήταν τίποτε, είπε η Μίς Ντέτ, έπρεπε να βλέπατε την ήρασια εδώ και είκοσι τρια χρόνια! Ιότε είχαμε άληθινό λιμό και τη χολέρα μαζί. Τώρα πού άπάργει ο σιδηρόδρομος αυτό δέν μπορεί να ξαναγίνω. Πέθαναν άπό τη χολέρα οι άνθρωποι σαν ύλιγες. Ξεπληρώθη στη σειρά και τάχαμα η μίς Έλτριγς πέθανε άπό τούς πρώτους.

— Εύχομαι να μη ξαναβούμε τα σκληρά αυτά χρόνια... Μία βροντή και ένας κεραυνός μαζί σταμάτησαν τα λόγια του λέγαχού. Πέριμε να πάγω ο φοβερός κρότος, και ύστερα σηκώθη, όρασις με τό άσπρο κολλητό πανταλόι του, τό μαύρο του χιτώνιο πού τά κομπιάρη που ήταν άπό διαμάντια και στο κεφάλι του τό κόκκινο τουρμπάνι της Ρανσιμπούρ, κομψό και όραίο. Για ένα άνδρα τόσο παραστατικό ήταν τό ώραιότερο κοστούμι. Έβλεπε τη κομψότητα των ώμων του, ώμων έώς παλαιάτου, τούς μάς των άρραγιών του, και τη λυγρή του μύση.

Οι Ίνδοι είναι η ώραιότερη και πιο λευκή ράτσα, σκέψη της Μίς Μάκ Ντέτ. Όταν ήσει κανείς πολλά χρόνια στις Ίνδιες, οι πού όρασις άνδρες της Δόσως φαίνονται σαν άναμικτές πουτιγές.

— Σμιλεύ, είπε, θά σάς πάρω με τό αυτοκίνητό μου σό και τό ποδήλατό σας, και ύστερα θα γυρίσω στο Παλάτι.

Ο Σμιλεύ διαμαρτυρήθηκε εύγενικά.

— Θα κάνω ένα γύρο τεσσάρων χιλιομέτρων μόνάμα. Με τέτοια κούραση ούτε ένα σκυλί δέν ξεμυτάνει.

Παρά της προσπάθειες της Μίς

70

— Αούτη δέν ήταν τίποτε, είπε η Μίς Ντέτ, έπρεπε να βλέπατε την ήρασια εδώ και είκοσι τρια χρόνια! Ιότε είχαμε άληθινό λιμό και τη χολέρα μαζί. Τώρα πού άπάργει ο σιδηρόδρομος αυτό δέν μπορεί να ξαναγίνω. Πέθαναν άπό τη χολέρα οι άνθρωποι σαν ύλιγες. Ξεπληρώθη στη σειρά και τάχαμα η μίς Έλτριγς πέθανε άπό τούς πρώτους.

— Εύχομαι να μη ξαναβούμε τα σκληρά αυτά χρόνια... Μία βροντή και ένας κεραυνός μαζί σταμάτησαν τα λόγια του λέγαχού. Πέριμε να πάγω ο φοβερός κρότος, και ύστερα σηκώθη, όρασις με τό άσπρο κολλητό πανταλόι του, τό μαύρο του χιτώνιο πού τά κομπιάρη που ήταν άπό διαμάντια και στο κεφάλι του τό κόκκινο τουρμπάνι της Ρανσιμπούρ, κομψό και όραίο. Για ένα άνδρα τόσο παραστατικό ήταν τό ώραιότερο κοστούμι. Έβλεπε τη κομψότητα των ώμων του, ώμων έώς παλαιάτου, τούς μάς των άρραγιών του, και τη λυγρή του μύση.

Οι Ίνδοι είναι η ώραιότερη και πιο λευκή ράτσα, σκέψη της Μίς Μάκ Ντέτ. Όταν ήσει κανείς πολλά χρόνια στις Ίνδιες, οι πού όρασις άνδρες της Δόσως φαίνονται σαν άναμικτές πουτιγές.

— Σμιλεύ, είπε, θά σάς πάρω με τό αυτοκίνητό μου σό και τό ποδήλατό σας, και ύστερα θα γυρίσω στο Παλάτι.

Ο Σμιλεύ διαμαρτυρήθηκε εύγενικά.

— Θα κάνω ένα γύρο τεσσάρων χιλιομέτρων μόνάμα. Με τέτοια κούραση ούτε ένα σκυλί δέν ξεμυτάνει.

Παρά της προσπάθειες της Μίς

Από τις ανανούσεις του πατέρα Μεντράνο

Ο θυμός της Σάρρας Μπερνάρ έναντιον ενός κλόουν...

Έξ αφορμής μιάς εξωφρενικής παρωδίας

Είς πρόσφατον άρθρον των «Παρασκηνίων» περί Γκρόκ και τριών Φρατελλίνων, γινόταν λόγος για τήν δυναστείαν «των μεγάλων ποιητών του γένους», στους οποίους το Ιπποδρόμιον χρωστούσε τήν χεσινήν ακμή του. Αν μάς χωρίζουν δεκαετίες από τότε που μεσουρανούσαν ένας Φούτιτ ή ένας Μπεγκασίν, πόσες σιμώνον όμως η αύτη τήν εποχή, πολλές άραίες άνομησής. Για τήν άναπόληττον άξιαν ή άστραφή κανείς στά παρυσμέ: «σάν πολλοί καλό κέρφη, που τό Ιπποδρόμιον ήταν τό καθρόν της παριζιάνικης ζωής, τής οποίας τό κυριώτερα γεγονότα, παρωδούσαν μέ πολύ πνεύμα τό κλόουν.

Ο Φούτιτ, ο καλύτερος κλόουν τής εποχής εκείνης, είχε πάντοτε παράτολμας έμπνεύσεις. Όταν ή Σάρρα Μπερνάρ άνέβησε τήν «Κλεοπάτρα» τό Βικτωριέν Σαρντού, ο Φούτιτ εργάζετο στό παλαιό τσίρκο Μεντράνο. Ίδού πώς περιγράφει στάς άναμνήσεις του, ο πατήρ Μεντράνο, μιά εξωφρενική εμφάνιση του περιφύρου κλόου:

«Ο Φούτιτ, θεώρησε καλό, να έμφανισθή ένα θράδι στό στίβο του Ιπποδρομίου μου, με μιά κόκκινη τζιβινη περούκα, ως Σάρρα Μπερνάρ, στό ρόλο τής Κλεοπάτρας. Ο Φούτιτ διακαμψόσθη τό σκηνή του εξημέριου τής Σάρρας, εις τό δράμα του Σαρντού. Ής κλόυ τής σκηνής αύτής, ο Φούτιτ προσέφερε τήν άνάστασιν τής Σάρρας — Κλεοπάτρας: Ο Φούτιτ ση κωνάνας φαντικά στό στίβο, κλωτσούσε ένα τεράστιο φευτικό φίδι και άνασκηώνοντας τήν αύρα του φορέματος τής Κλεοπάτρας, άρχισε να χορεύη ριγολών.

Ματαίως οι πιστοί τής «θεάς τής Τέχνης», διεμαρτύροντο δι' αύτην τήν δεδήλωση. Ούτε αί άπειλοι τού Μουρις — του υιού τής Σάρρας Μπερνάρ, που δεν άστεινόταν ως ξιφομάχος, δεν έπεισαν τον κλόουν Φούτιτ να διακόψη αύτό τό εξωφρενικό νούμερό του. Η ίδια ή Σάρρα Μπερνάρ, μου διέμήμισε:

«Ο παλιότατος σας μπορεί να με παρωδή άπό διακεκομμένη μ' αύτό. Τό άπαγορεύω όμως να δεδολώνη τή σκηνή του θανάτου τής Κλεοπάτρας, που είνε για μένα, μιά από τις Ιερώτερες σκηνές τής Ιστορίας.

Κατόπιν τούτου, ο Φούτιτ, Έγραψεν άυθόταστα εις τήν Σάρρα Μπερνάρ: «Δέν θέλω καθόλου για πολύ λό-

Η Σάρρα Μπερνάρ

Μαρί Κολομπιέ. Σας ίκετώ να μή βγήτε άπόψε ως Σάρρα — Κλεοπάτρα. ΑΛΛ' ο Φούτιτ μου άπήντησε άτάραχος: — «Είμαι ένας κλόουν και έξασκώ τό επάγγελμά μου, που είνε να διασκεδάω τό κοινόν».

Λέγοντας τό, ο Φούτιτ έδωκε στό στίβο του Ιπποδρόμιου και ύπεκλήθη πρό τής Σάρρας Μπερνάρ. Η μεγάλη καλλιτέχνις έγύρισε περιφρονητικά τό κεφάλι της, ενώ ο γιός της Μαρίας και ο Βικτωριέν Σαρντού, κεραυνολόυσαν τον Φούτιτ, με τό άγριώτερα δέμημα.

Παρά τους κακούς αυτούς οίανους, ο κλόουν ήρχισε τήν παρωδή του, έξωφρενικώτερα παρά ποτέ. Όταν ο Φούτιτ έπέρασε τό νούμερό του, ή Σάρρα Μπερνάρ, γελώντας μέχρι δακρύων, του έπέταξε ένα μπουκέτο μενεξέδες. Τό χιούμορ του κλόουν είνε άφοπλίσει τήν βασιλίτισαν του γαλλικού θεάτρου!

Z. ΜΕΝΤΡΑΝΟ

ΟΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

ΤΖΑΪΗΜΣ ΚΑΓΚΝΕ·Υ·

ο φιλήσυχος... ταραχοποιός

Τό πραγματικό του όνομα είνε Φραγκίσκος. Τό να ποίμε στον κόμο τι άνη έχει είνε άδως διόλου περιττό. Τό να τού ποίμε τι ρόλους ύποδύεται στον κινηματογράφο νομίζω ότι είνε περισσότερο ενδιαφέρον.

Η άίσθησή του χιούμορ τού ΤζαΪημς Κάγκνεϋ είνε τόσο τραχεία όσο και οι ρόλοι του ύποδύεται στις ταινίες του. Είνε πάντοτε πανούργος, ύπερφηφανός και κυνικός. Τό πρόσωπο του τον βοήθησε να γίνη ένας από τους πιο άσυνήθιστους τύπους που έξασφαλίζουν τήν διασκέδασήν στό άμερικανικό κοινό είνε ή μητέρα του... Η καταγωγή τής είνε Νορβηγική, παντρεύτηκε — χωρίς να τό καλοσκεπθή — ένα Έρλανδό. Δίχως να είνε άίσθηματίας, και αύτό ύπάρχει λίγα στην φυλή του Κάγκνεϋ, νομίζω ότι κάθε γυναίκα άπως ή μητέρα του ΤζαΪημς έπηράζει τό περρωμένον τής Άμερικανικής περισσότερο από αύτούς τους ίδιους τους πολιτικούς της.

Κάγκνεϋ. Πώς ήταν δυνατόν ο δάσκαλος τού χορού να έξωρισθή τό κοκκινόμαλλο Νορβηγό-Έρλανδό παιδί, που δεν ήξερε ούτε να χορεύη ούτε να τραγουδή; Έτσι έμεινε κομπάρσος για τριανταπέντε δεκαετίες χρόνων και ήξερε όλα τά δήματα των χορών — από τά θεώλια άδως.

Και εκείνη τήν εποχή, που έκείνος δεν ήξερε ούτε μιά λέξη από τήν γλώσσα των Έουδαίων, παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στό Φιλαδέλφεια σ' ένα σκέτος ύποψή των «Επαϊτών τής ζωής» που άνομάζονταν «Βλέποντας άπ' έξω πρός τά μέσα». Τό θεώλιο είνε δύο τύπους κοκκινόμαλληδες. Ο Κένεθ Μάκ Γκόουαν έστειλε τό τε να φωνάσουν όλους τους κοκκινόμαλληδες όλων των άναστημάτων. Ήρθαν. Ο Τσαρλς Μπίκφορντ εκλέχθηκε για να δοκιμάση να παίξη τό ρόλο του «Κόκκινου Οκλαχώμα». Ο έπόμενος, ένας με ζωηρές κόκκινες μπούκλες εκλέχθηκε πριν από τον Κάγκνεϋ για να ύποδύη τον «Μικρό Κόκκινου». Αυτό ήταν. Ο ΤζαΪημς ήτανε ο τελευταίος από τήν ομάδα που παρήλαυνε. Ο Μάκ Γκόουαν έβριζε ένα δέμμα σ' έκείνον που εκλέχθηκε. Τό κόκκινο πρόσωπό του ήταν λίγο στραβό. Ο Μάκ Γκόουαν γύρισε τό κεφάλι του.

«Ελα δώ έσύ. Πώς λέγεται; τόν ρώτησε.

—Κάγκνεϋ· ΤζαΪημς Φ. Κάγκνεϋ, άπάντησε.

— Μήπως μπορείς να παίξεις ρόλους αλήθους; — Ήμουνα έφτά χρόνια κομπάρσος.

Ο Μάκ Γκόουαν έξέτασε τον τολμηρό αυτό νέο. «Νομίζω ότι κάνεις» έλεγε. «Πέρασε αύριο για δοκιμές».

Η ομάδα των άπορριφθέντων έφευγε σιγά - σιγά.

— Καλύτερη τύχη τήν έχομαι φορά, τούς εύχήθηκε ο Κένεθ.

Τήν άλλην μέρα ο Κάγκνεϋ ήταν πριν από τήν ώρα τους στις δοκιμές.

Πρόσεξα τούς τέλειαν ναχιελές τρόπους του δοκιμαζόμενου που ήταν ανώτεροι από τά κοινά. «Είπα» ήταν κάτι τό νέο για μένα, να βλέπω κάποιον να παίξει ένα ρόλο που έξίστα.

Ο δρόμος με τις ταλαιπώρες του ήρθε να ξαναζήση όταν έπαίξει τήν σκηνή μαζί με τον Τσαρλς Μπίκφορντ.

«Δέν ύπάρχει άλλη δοκιμή» έλεπε ο Μάκ Γκόουαν.

Όταν φύγαμε όλοι πλησίασε τον ΤζαΪημς και τού έλεγε: «Πώς γίνεσαι και παίξεις τον ρόλο σου τό πραγματικά, τόσο ζωντανά;» «Υπέροχα» έμόρφασε. «Ακριβώς σκεπτόμουν τήν περιοχή τού Κάγκνεϋ με τά χιλιά έπαρσιακά της σπία και τις πέντε χιλιάδες ξενοδοχία της και γνώριζα ότι άν δεν έπαίξα καλά δεν θα μόνεμε παρά να ξαναεμφανισθώ και πάλι στό Φιλαδέλφεια.

Ο Εγγένιος· Ο Νήλ μου Έγενεψε. Ο ΤζαΪημς Ζάν Νάθον χαμογέλασε. «Νά ο άνθρωπος σου, ΤζαΪημς» έλεγε. «Θά άκούγεται γι' άρκετό καιρό».

Η άριστοκρατία τής πόλης γέμισε τό θέατρο, μήνες. Ο ΤζαΪημς Κάγκνεϋ και ο ΤζαΪημς Τούλλυ έγιναν γνωστοί.

Αυτό συμβαίνανε δώδεκα χρόνια πριν. Η έρχόμενη εμφάνισή του δεν έγινε στην Φιλαδέλφεια αλλά τό Χόλλυγουντ. Είμαι γεμάτος θαυμασμό για τό γιο τής Νορβηγίδος και τού Έρλανδού.

Σάν άνθρωπος που μετράει τό χρόνο με τά δευτερόλεπτα, έχει μόνο ένα άλλο, άξιο να στέκεται δίπλα του, τ' όνομά του είνε Τσαρλς Σπίνερ Τασάλιν.

Η έργασία του στό «Ο έξηκοστός έννατος μαχόμενος» άποδεικνύει ότι μολιά άρχισε. Είνε σφρηλατημένος στό «Διασκεκαυμένη ζώνη». Είνε τό πνεύμα τής Ισχυρής κόρης τής Νορβηγίας — τής μητέρα του.

Αυτό άπ' τά παιδιά τής είνε για τρού. Οι άλλοι είνε ένας πραγματικός γόνιμος διαφημιστής, ένας άλλος ήθιοπικός και ή νεώτερη κόρη τής Έϊωάννα Κάγκνεϋ διπλώμα τούχος τής Κολούμπια.

Όταν τώρα τελευταία μιλούσα με τον ΤζαΪημς για τήν τύχη του τούλαγα: «Υπέθεσε, ΤζαΪημς, ότι ο Μάκ Γκόουαν δεν πρόσεχε ότι τό πρόσωπό του συντρίβον σου ήταν στραβό».

— «ΕΙ και;» μου άπάντησε. «ΗΜΟΥΝ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΜΕΝΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ ΚΥΤΗΓΜΑ».

Ο ΤζαΪημς Κάγκνεϋ

Ψυχολόγοι και άλλοι συχνά άπόρησαν γιατί τόσο εύγενικός και πολιτισμένος νέος σαν τον Κάγκνεϋ, είνε ικανός να ύποδύεται τόσο δύσκολους ρόλους. Η άπάντησή είνε τέτοια απλή. Μάς τήν έδωσε μάλαστα ένας σεναρίστας.

Τά πρώτα χρόνια του άφησαν ίχνη με βαρεία χτυπήματα στην εούασθητήν περυσιακή τής ψυχής του. Όταν ο ΤζαΪημς Κάγκνεϋ τέλειωσε τό δημοτικό σχολείο, δού λέγε έδώ κι έκει και ήταν ένα «παιδί για θέληματα» στον «Ήλιο τής Ν. Υόρκης». Ζητώντας μεγαλύτερο μισθό προσλήθηκε από ένα μεγάλο κατάστημα με μισθό άνάμηση δολάριο τής έβδομάδα στό τμήμα παραλαβών. Ίσως φανταστή κανένας ότι ήταν πολύ μικρό ποσό για τας δυσκόλους περιστάσεις. Αλλά τότε ήταν ο μόνος Κάγκνεϋ που έδούλευε. Η έπομένη έργασία του ήταν να έπιστατή στό δημοσιο διδασκαλείο τής Ν. Υόρκης. Η πληρωμή δεν ήταν ύπεροχη όσο ο τίτλος που είχε: έπιστάτης, είνε ένα παιδί που μετανεινεί τά θεώλια, και τό μεταφέρει από τό ένα ράφι στό άλλο. Η μητέρα του, προετρεπόμενη ίσως από τήν προαισθητή τουδωσε θάρρος για να δημοσηγήσει μιά τύχη, μιά σταδιοδρομία.

Η θέση του τού έπέτρεψε να γίνη ένας μανιώδης διδασκαλός. Μετά ο ΤζαΪημς για να κάνει δυσκολότερες έργασίες, άποφάσισε να γίνη καλλιτέχνης και πήγε στην Κολούμπια. Η μητέρα του δεν παραπονεθηκε από σκεπτότατος ότι ένας έμπνευσμένος καλλιτέχνης ήταν τό τελευταίο πράγμα που είχε ανάγκη ή οικογένειά, άφού μάλαστα κανένας από τούς άδερφούς του έκείνη τήν εποχή δεν εργάζεταν. Όταν έίδε όμως ότι δεν είχε κανένα όλικό κέρδος από τήν καλλιτεχνική φιλοδοξία του ξανάπε: —Ξέρω κάποιον που ξέρει ένα άνδρα που ξέρει πάλι ένα παιδί του «κόρου».

Ο ΤζαΪημς πρόκειται να δοκιμάση: «Δέν μπορώ να τραγουδήσω τήν «Άλκυονα» «Άβελιναν» άλλ' έχω ανάγκη άπ' αύτην τήν έργασία». Πενήντα ύποψήφιοι μαζεύθηκαν. «Κύτταξα τί κάνανε οι άλλοι κι' έκαναν κι' έγω τό ίδιο» λέει ο

ποδύομενος ρόλο παιδιού Έρασηλίου.

Μετά ήρθαν τά έφτά χρόνια τής δυστυχίας. «Φαίνεται ότι ήμουνα καταδικασμένος να παίξω όλο στό Φιλαδέλφεια. Αυτό δωδεκάδες έκτεταμένα χωριά ύπάρχουν έκει σε άκτίνα διακοσών μιλίων. Έπαίξα εκεί, περισσότερο από έκαστο φορές. Ήταν ή περιοχή τού Κάγκνεϋ».

Όταν είνεσπραττα σαράντα δολάρια τήν έβδομάδα, τά είκοσι πη γυάνανε κατευθείαν στην μητέρα μου.

Κοντόχροντος, με τό πρόσωπο ασακωμένο άπ' τις ρυτίδες τής ζωής, δεν ήταν ο τύπος του νέου άλλα ούτε πάλι ήταν ικανός πολύ για χαρακτηριστικούς ρόλους.

Τό περρωμένο του όμως ήταν άλλο. Ορφανό άλητότατο χτυπήμα τό κλειστή με χειροπαίδες πίσω από τις βαρείες πόρτες τής φυλακής.

Τώπασα τούς «Επαϊτας τής ζωής» ύστερα από δεκατρία χρόνια πείνας και μόχθου.

Ζούσα σαν άσημος συγγραφέας στό Χόλλυγουντ. Τό θεώλιο μου έπαίρνε σιγά-σιγά τήν εξέλιξη του, τό δρόμο του.

Αυτό χρόνια πέρασαν. Τότε συνέβη κάτι. Ο Κένεθ Μάκ Γκόουαν, παραγωγός τώρα στην Τουέντιθ—Σένταουερ — Φοέ — φίλμ ερισκότανε μαζί με τον δραματικό Εγγένιο· Ο Νήλ στού Μάξουελ Άντερσον. Είχε μιά δραματική προσπο-

'Αλλό! 'Αλλό! 'Εδώ Χόλλυγουντ

Τόν Ιούλιο ήρχισε να «γυρίζε-ται» τό νέο φίλμ τής Ουνιέβερσάλ «ΑΛΙΑΣ Ο ΔΙΑΚΟΝΟΣ» με τόν Ρέμπερτ Μάκνερ στο ρόλο ενός μοναχόπου «Ρομπέν των Δασών». Συμπράττον οί Μία «Αουερ, Πέγγυ Μέραν και Ντινίς· Ο Κιφ».

Η Μέτρο Γκλέντουν Μάγιερ «γυρίζε» στό σενάριο τής άπό τόν Ιούλιο τό νέο φίλμ «Ο ΕΝΑΣ ΗΤΑΝ ΩΡΑΙΟΣ», με τούς Ζάν Μουρ, Ρέμπερτ Κάμμινγκς, Άζ-ραϊν Ντσίπ.

Ο Μίκυ Ρουβέν άποσχέλειται από τόν Ιούλιο μαζί με τήν Ντιάνη Λέβις, τήν Τζούντι Γκάρλαντ και τόν Λέβις Στόν στό σενάριο τής Μέτρο Γκλέντουν, για να «γυρίση» και άλλη μίζαν περιπέτειαν τής οικογενείας Χάρντντ τήν ταινία πού έχει για τίτλο «Ο ΕΝΤΥ ΧΑΡΝΤΥ ΣΥΝΑΝΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΓΑΛΤΗ». Ο ΣΠΗΚΕΡ

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΟΥ ΊΝΔΟΥ

«Συνέχεια από τήν 3η σελίδα»

Πρό πολλού είχε πουλήσει τό άφαντογυρέα που είχε στην Άγγλία, γιατί ή βιομηχανία αύτή είχε περάσει στα χέρια των Γιαπωνέζων και τών Ένδιών (χάρης στην έξευτελιστική τιμή τό ήμερομισθών στην Άνατολή).

Τό χάος τών άριθμών που είχε σημειώσει στα φύλλα του χαρτιού που ήσαν άπλωμένα μπροστά του, ήσαν σχετικά με τίς πολύπολες αυτές μεγάλες έπιχειρήσεις, άλλα ή ζήτησή τών έμποδίων να τις ξεδιαλύνει. Οί θάσεις του οικονομικού αυτού μεγαλοεγχεύματος είχαν περθε εδω και πολλά χρόνια, όταν ήταν ακόμη ένας Σίμπον μικροσκάτος, γιούς ενός έργολάθου τού Λίβερπουλ. Ο τίτλος ευγένειας τού λόρδου δεν ήταν κληρονομικός. Τόν είχε αγοράσει, σχετικάς φθηνά, μιά έποχή που ήταν εύκολο.

Συχνά τόν ή ζήτηση, γιατί τού αύξανε τήν πίστι και τού έδινε τό ασήμα ότι θά πάθαινε συγκοπή, και καταρίσταν τήν ιδέα του τού μήκη νάρθη στον καταραμένο αυτό τόπο. Όταν τού ύποδύεσαν τον κίνδυνο ενός ταξιδίου στις Ένδιες τόν Άπριλ γέλασε και τούς έλεπε:

—Μά φίλοι μου ο Έσκεθ γνωρίζεις τή Σομαλία, τή Γιάβα, τή Νέα Γουίνια Ι· ο ήλιος δεν τόν τρομάζει!

Μά ο άνθρωπος που είχε μείνει στην Σομαλία άνομαζόνταν Άλβέρτος Σίμπον, ήταν είκοσι χρόνων, δυνατός στα άδω και με νεύρα άθλητή, δεν ήταν ο παντοδύναμος λόρδος Έσκεθ· ο χοντρός, ο γερασμένος, ο κοραμαμένος από τά άδω και τις άσχολίες μιάς κολλοσιαίας παρουσίας που τήν είχε κατακτήσει με πονηρίας και τήν έλλειψη κάθε ευσυνείδησίας. Πήγε στις Ένδιες γιατί τού τό ζήτησε ή Κυβέρνηση. Ήν έπιθυμούσε νέες δόδες και τιμές (και τις έπιθυμούσε) δεν έπρεπε γι' άρνηση.

Τό ταξίδι αυτό έξυπηρετούσε και τά δικά του συμφέροντα. Έπρεπε να μελετήση επί τόπου τό ζήτημα τού ζαχαροκαλάμου. Ηξερε έπίσης ότι ήταν ή κατάλληλη στιγμή για να αγοράση από τούς Ένδιους ίδιοκτήτες τής Βομβάης, σε χαμηλή τιμή τά έργοστάσια τών βαμβακερών. Αν τά ύφασματα αυτά δεν ήσαν πιά μέλλον στην Άγγλία, δεν ήταν τό ίδιο στις Ένδιες, παρά τό συναγωνισμό των Γιαπωνέζων.

Άνατολή ή Δύση, Άγγλία ή Εύρώπη δεν τόν ένδιόφρανε διόλου. Έκείνον τόν τόν ένδιόφρανε ήταν ο λόρδος Έσκεθ, ή δύναμη που τούδινε τό χρήμα του και ή πονηρία του, και ίσως — λυγιά — ή γυναικά του και τά άλογα.

Αν κατόρθωνε να πίσση τή Κυβέρνηση τών Ένδιών να δώλη ένα μεγάλο δασμό στις Ιαπωνικές εισαγωγές τό άφαντογυρέα τών βαμβακερών θά κέρδιζαν πολλά και τά κέρδια όχι μόνον ή Άγγλία άλλα και οι Ένδιες. Ήταν ή στιγμή να τά εξαγοράση.

Είχε καταρίσει προσωπικά τό πρόγραμμά του. Μιά έβδομάδα στο Ρανσιπούρ — έκει έκανε λιγώτερη ζήτηση από τή Βομβάη, είκοσι τέσσαρες άρες στην Βομβάη, που όλα θά ήσαν κανονισθή με τούς μενέτες, τηλεγραφικούς Ισασαγια τήν άπογραφή. Έπειτα έπιστροφή στην Γένοβα με ένα βαπόρι τού Λούβ Τρεστίνου, που ήταν πιο γρήγορο από τά σκάφη τής δικής της εταιρείας, τέλος δέκα μέρες άνάπαισι και θαλασσία έκδρομη στην Μεσόγειο με τή θαλαμηγό του, άν οι προστάσεις των Μπλοσεβίκων για τά πετρέλαια δε τού χαλούσαν τά σχέδια και έπρεπε να γυρίση στην Λόντρα.

Μερικές στιγμές λυπόταν ο λόρδος Έσκεθ γιατί δέν γεννήθηκε πριν από πνήντα χρόνια όταν ή Αυτοκρατορία ήταν ακόμα Αυτοκρατορία.

Ή σταδιοδρομία του θά ήταν τότε πολύ πιο εύκολη.

Μιά μέρα διασκεδάσε λογαριαζοντας επί κατά τόν 18ον με 19ον αιώνα τά άγγλικά κεφάλαια που θά έτοποθετούσε κανείς στις Ένδιες έφερναν κέρδος 500.000 λίρες για ΜΙΑ ΛΙΡΑ.

Δέν ήταν θαύμα αυτό;

Τι δέν θά μπορούσε να κάνει ένας άνθρωπος με τή δύναμη του τήν έποχή εκείνη;

Θά κατακτούσε τό κόσμο.

ΣΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ: Η συνέχεια.

ΘΕΑΤΡΟΝ

ΑΝΔΡΕΑΔΗ

Έλευθέρος Καλλιτεχνικός Όργανισμός

ΚΑΘΕ ΒΡΑΔΥ

Η άριστουργηματική κωμωδία του διασήμου Έγγλου συγγραφέως ΤΖΑΪΗΜΣ ΜΠΑΡΡΙ

ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΞΕΡΕΙ ΚΑΔΕ ΓΥΝΑΙΚΑ

Σε 4 πράξεις (εικόνας 5)

Μετάφρασις: ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΡΜΑ

Σκηνοθεσία: ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ ΣΑΡΑΝΤΙΔΗ

Σκηνογραφίες: ΓΙΩΡΓΟΥ ΒΑΚΑΛΟ

ΤΡΙΤΗ — ΠΕΜΠΤΗ και ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΛΑΥΚΑΙ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΑ

Είς τας 7 μ.μ. με δρακ. 30—20—10

Τά εισιτήρια σας:

1) Θεάτρον Άνδρεάδη, πλατεία Κυριακού τηλέφ. 82.134 2) Κιν/φος (Πάνθεον) από 10 π.μ. — 1.30 μ.μ. τηλ. 24.305

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΜΕΤΟΧΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ Δρ. 1.205.000.000

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΤΗ 28.6.1940 > 10.680.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ:

ΑΛΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ εν Αθήναις.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ εις όλην τήν Έλλάδα.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ: Είς όλας τας χώρας τού Έξωτερικού.

Η Έθνική Τράπεζα τής Έλλάδος εκτελεί πάσης φύσεως τραπεζικάς έργασίας εις τό έσωτερικόν και τό έξωτερικόν υπό έξαιρετικώς συμφέροντας όρους. Δέχεται δε καταθέσεις εις δραχμάς (εις πρώτην ζήτησιν επί προθεσμία και Ταμιευτηρίω) με λίαν εύνοικά έπιτόκια.

ΖΗΤΗΣΑΤΕ

Είς όλα τά καλά καταστήματα των Άθηνών Κολλυτικών ειδών πίν πούδρα

«ΕΛΕΓΚΑΝ»

ΖΩΝΕΣ

ΚΟΡΣΕΑΣ ΤΟΥΛΑΕΤΤΑΣ, ΜΑΓΙΩ, ΣΟΥΤΙΕΝ

Δι' όλα τά γούστα, δι' όλα τά σπόρ.

Χώρις ΜΠΑΝΕΛΛΕΣ, ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ μοντέλλα τού Οίκου ΜΠΑΡΡΕΡ τών ΠΑΡΙΣΙΩΝ, ΕΙΔΙΚΟΣ ΤΕΧΝΙΚΟΣ και προσωπικόν άρτιον εις τήν διάθεσιν σας, εις τό ιδιαίτερον τμήμα τού

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΥ Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ

ΟΜΟΝΟΙΑ ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΑ ΚΙΡΣΟΥΣ και ΦΛΕΒΙΤΙΔΑ: ΚΑΛΤΣΕΣ Ελαστικές νέας παραλαβής, έντελώς άδιόρατες, και έπίδεσμοι Ελαστικοί ΙΔΕΛΑ, VΕLΡΕΑΔ κ. τ. λ.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ

ΟΜΟΝΟΙΑ ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΑ ΚΙΡΣΟΥΣ και ΦΛΕΒΙΤΙΔΑ: ΚΑΛΤΣΕΣ Ελαστικές νέας παραλαβής, έντελώς άδιόρατες, και έπίδεσμοι Ελαστικοί ΙΔΕΛΑ, VΕLΡΕΑΔ κ. τ. λ.

